

איגוד מרחב המתחדש
האיגוד הישראלי לטיפול רגשי הנעזר בבעלי חיים

כנס מרחב ה-13

בחזרה לחיים

לחיות עם טראומה, אובדן, מתח ומשמעות במרחבי
הטיפול הרגשי הנעזר בבעלי חיים

חוברת התקצירים

תוכן העיניינים

ריכוז תקצירי ההרצאות, הסדנאות ותיאורי המקרים לנוחיותכם

*ניתן ללחוץ על שם הסדנה ולהגיע אל התקציר

"האומץ לחיות"

הרצאת מליאה | אפרת מעיין

ויסות הדדי במשבר

הרצאת מליאה | גל חכים-אשר

התנדבות עם בעלי חיים במלונות מכוונים

מליאה | סטודנטיות ממכללת דוד ילין

"להציל תינוק"

תיאור מקרה בהנחיית: ענבר בראל

"זה כל כך מגעיל אותי. בבית אני דרך עליו"

סדנה בהנחיית: דגנית שני יערי | מעיין טל

התרומה הייחודית של כלבנות רפואית בטיפול בטראומה מורכבת

סדנה בהנחיית: מיכל לבנשטיין

המטפל הפצוע

סדנה בהנחיית- ענבל גרינברג

"שלי צריכה להנות מהילדות שלה"

תיאור מקרה בהנחיית: ליאת גולדנברג

הילד בממ"ד

תיאור מקרה בהנחיית: יפעת ברקוביץ'

"הוא אחד מאיתנו"

הצגת מחקר בהנחיית: תמי בר יוסף

"האומץ לחיות"

איך המפגש המרפא עם בעלי חיים יכול לסייע לעורר מחדש את כוחות החיים שכבו בעקבות טראומה ומשבר.

אפרת מעיין

אפרת מעיין:

פסיכולוגית קלינית, מטפלת בעזרת בעלי-חיים, מרצה במסלולים ומדריכה לטיפול בעזרת בעלי חיים, מנהלת מרכז לטיפול בעזרת בע"ח בקהילה לגמילה מהתמכרויות – רטורנו, ומרכזי חוסן ללוחמים ולאזרחים בפוסטטראומה בעקבות מלחמת חרבות ברזל

ארועי ה7 באוקטובר ומלחמת חרבות ברזל, השפיעו על כולנו וכמובן גם על הילדים ובני הנוער בארץ. כאנשי טיפול – מצאנו את עצמנו מתמודדים מול מצבים קיצוניים שלא הכרנו, כשלרובנו לא היו מספיק כלים, ידע או ניסיון איך לעזור לאנשים שחוו זוועות כל כך קשות, אובדנים וחרדה ממושכת. אחד האתגרים הגדולים היה להמשיך לעבוד כשמסביב האיומים נמשכים, וכשאנחנו כמטפלים עוברים על בשרנו את אותו דבר שהמטופלים שלנו עוברים. אבל לכולנו היה המון רצון טוב וידיעה ברורה שדווקא במצבים האלו – לבעלי החיים יש תרומה ייחודית ויכולת ריפוי שאולי אין בשום דרך אחרת.

ברטורנו – פתחנו כבר באוקטובר 23, מרכז טיפולי לצעירים שנפגעו מארועי אוקטובר, ובהמשך גם חוות חוסן ללוחמים בפוסטטראומה. בשני הפרוייקטים האלו לבעלי החיים, כולל החיות של פינת החי, הסוסים והכלבים – יש תפקיד מאוד משמעותי. בהרצאה אציג כמה דוגמאות מהעבודה שלנו ונעסוק בכמה נושאים:

- מהי פוסט טראומה ואיך היא נוצרת?
- מה התרומה הייחודית שהטיפול בעזרת בעלי חיים יכול להעניק לאנשים במצבים קיצוניים, אחרי שחוו מצבים טראומטיים, אובדנים וחוסר אונים?
- איך ניתן להיעזר במה שאנחנו לומדים מבעלי החיים לטיפול בפוסט טראומה?
- איך הקשר עם בעלי החיים יכול לעורר את כוחות הריפוי ולסייע לאנשים להתחבר בחזרה לחיים אחרי מצבים של שבר קיצוני, ייאוש וחוסר מוטיבציה לתפקד
- בנייה מחודשת של תחושת מסוגלות אחרי שהטראומה ריסקה את הערך העצמי

קריאה מומלצת:

ג'ודית לואיס הרמן / טראומה והחלמה הוצאת עם עובד 2003
ג'ינה רוס / מעבר למערבולת הטראומה אל מערבולת ההחלמה, הוצאת נורד 2008
דנה ברנזון: נחשים וסולמות בדרך הביתה, הוצאת 2009 , Conteno de Semrik
פטר לוין / להעיר את הנמר, הוצאת אסטרולוג, 1997

ויסות הדדי במשבר

'רגעי מפגש' בין ילדים טראומטיים ובעלי חיים משוקמים

גל חכים-אשר

גל חכים -אשר:

פסיכולוגית חינוכית מומחית, ראש התוכנית לטיפול רגשי בנוכחות בעלי-חיים, המכללה האקדמית אורנים; מנהלת-שותפה במכון אדם וחיה ופעילה למען זכויות בעלי-חיים.

בזמן משבר ובייחוד במצב של טראומה והישרדות מתמשכת, אנחנו מרגישים חוסר שליטה וחוסר אונים ומחפשים מקור לנחמה, לרגיעה ולהחזרת חווית השליטה. מפרוץ המלחמה, נפתחו יוזמות רבות בכדי לסייע לאנשים בעזרת בעלי-חיים והביקוש לטיפול בעזרת בעלי חיים הלך וגדל. עם זאת, מפגש שמשמש בבעלי-חיים עלול להחמיר את המצב, לשחזר טראומות, להעביר מסרים של היעדר שמירה ולפגוע קשות בבעלי-החיים עצמם.

האם נוכל לספק מקום לקולות מגוונים בעיצומם של איומים קיומיים? האם נוכל להימנע משימוש באחר כדי לשקם את הנפש האנושית? אני מוצאת את התקווה בגישה ההדדית. בגישה זו אנו שואפות ליצור מרחבים טיפוליים אשר שומרים על כל הצדדים ומקדמים את הרווחה הפיזית והנפשית של כל הצדדים המעורבים במפגש, דרך ויסות הדדי והכרה. כדי ליצור מרחבים טיפוליים הדדיים הלכה למעשה, נדרשת מאתנו הכרה ולמידה לא רק של הטראומה האנושית, אלא גם של הטראומה החייתית.

הטראומה האנושית והטראומה החייתית חולקות קווי דמיון רבים: התגובות הנפשיות והגופניות, הביטויים ההתנהגותיים וגם התקווה והשיקום. בהרצאה נלמד כיצד ניתן לזהות טראומה חייתית, ונכיר מקרוב את הטריגרים לטראומה אצל בעלי חיים ובני-אדם כאחד. מכיוון שבעלי חיים לא אנושיים טראומה, מצוקה, פחד, געגוע ושמחה בדומה לבני אדם, השימוש בהם לכל מטרה חיצונית הוא לא אתי באופן יסודי. עם זאת, דמיון זה יכול להוות פתח להבנה פסיכודינמית של המנגנונים העומדים בבסיס הטראומה אצל אנשים ובעלי-חיים אחרים ולקדם בניית מודל עבודה טיפולי שבו שני הצדדים יוכלו לצאת נשכרים.

בהרצאה אתאר את האופן בו אני בחרתי לטפל מאז טבח ה-7 באוקטובר, אציג תיאור מקרה טיפולי המדגים ויסות הדדי בין ילד טראומטי וכלבה ריאקטיבית ואדגים כיצד ניתן ליצור 'רגעי מפגש' המאפשרים יצירת שפה משותפת להתמודדות עם טראומה ובניית חוסן. את העקרונות המנחים של הגישה ההדדית, ניתן ליישם בטיפול פרטני ובטיפולים קבוצתיים המתמקדים בטיפול בטראומה ובבניית חוסן.

בהרצאה אציג גם את תוכנית 'חוסן עם בעלי-חיים' שנבנתה על-ידי מכון אדם וחיה וניתנת לשימוש חופשי.

התנדבות עם בעלי חיים במלונות מפונים

מחקר איכותני על חוויות מטפלים בסמוך ל-7 באוקטובר

שירה אוקסנברג ובתיה שבח סמודנמיות לטיפול הנעזר בבעלי חיים, ממכללת דוד ילין

חוויות המטפלים בעזרת בעלי חיים במלונות מפונים לאחר ה-7 באוקטובר בהוקרה למטפלים בעזרת בעלי חיים שנרתמו בהתנדבות בשבועות הראשונים של מלחמת חרבות ברזל למתן עזרה ראשונה בחירום למפונים מהדרום במלונות.

בסקירה של תרומת בע"ח, בעיקר כלבים, באתרי אסונות בהם מתנדבים מגיעים לאזור במטרה לספק נחמה ועיבוד מייד וראשוני של הטראומה לניצולי האסון, הברסטוק מצא שנוכחותם של כלבים ובעלי חיים נוספים מנחמת ומקרקעת, מעלה אוקסיטוצין ומורידה קורטיזול, וכן מעוררת אמון ומאפשרת עיבוד ראשוני. הוא מכנה זאת כהתארגנות AACR. במסגרת פרויקט הגמר ערכנו מחקר בו ראיינו 18 מטפלים שהתגייסו לעבודה עם מפונים בימים הראשונים לאחר השבעה באוקטובר ולמשך שבועות ואף חודשים. המטפלים נשאלו על החוויה שלהם, כיצד ההתנדבות לטפל במפונים השפיעה על עבודתם במהלך התקופה ולאחריה, מה הייתה תרומת בעלי החיים עבורם ועבור המפונים, ומה הערך המוסף של נוכחות בעלי חיים במלונות. בנוסף, שאלנו את המטפלים על הכישורים שנדרשו מהם, מה הם למדו על עצמם, ומה היו האתגרים עמם התמודדו.

מהראיונות עולה שעל אף קשיי הסטינג העבודה הטיפולית הייתה משמעותית מאוד. כשנה לאחר האירועים לא התגלתה טראומה משנית אלא העצמה וצמיחה כמטפלים וכבני אדם.

"להציל תינוק"

מחוסר אונים לאונים

ענבר בראל

ענבר בראל:

פסיכולוגית ראשת התכנית לטיפול רגשי בנוכחות בעלי חיים – מכללת אורנים; מטפלת הנעזרת בבעלי חיים ומטפלת זוגית ומשפחתית מוסמכת; מדריכה בכירה וממייסדות איגוד מרחב.

תיאור המקרה שאציג יעסוק בנער ר' כבן 14 עם "עור דק" אשר הגיע אלי לטיפול חוזר לאחר שבע שנים.

ר' הגיע לטיפול באופן בהול בעקבות סימפטום קיצוני ומסכן חיים: עצירת שתן חוזרת שהתפתחה אצלו כתוצאה מאירועי מלחמת חרבות ברזל. הסימפטום המדובר גרם לכך שהוריו של ר' נאלצו להביאו עשרות פעמים למיון ואף לאשפוז מבלי שנמצא כל ממצא רפואי שגרם לכך.

הטראומות שחווה ר' הלכו והתעצמו בכל ביקור נוסף בבית החולים ומצבו הלך והדרדר עד שהגיע לטיפול הנעזר בבעלי חיים בו התרחשו אירועים דרמטיים ששינו את מצבו מקצה לקצה.

כחלק מההתערבויות שנעשו בטיפול עם ר' אימצה המשפחה בהמלצתי גורת חתולים ור' נרתם להצלחה ולשיקומה במקביל לתהליך השיקום ועיבוד הטראומה שלו. במושב אשתף בתהליך הטיפולי הייחודי שנוצר עם ר' ובתפקיד המכריע והדרמטי שהיה ועודו לבעלי החיים בשלבי הטיפול השונים.

בהמשך המושב, נקיים דיון משותף באשר ליתרונות הגלומים בהיעזרות בבעלי החיים הפרטיים של המטופלים ובסוגיה המורכבת של אימוץ בעל חיים במשפחת המטופל כחלק מהתערבות טיפולית כפי שעשה בעבר אבי התחום בוריס לוינסון. (ר' ומשפחתו אישרו לי להביא את המקרה ור' אף בחר לעצמו שם בדוי)

"זה כל כך מגעיל אותי. בבית אני דרך עליו"

חרקים במרחב הטיפולי בעבודה עם טראומה.

דגנית שני יערי | מעיין פל

דגנית שני יערי:

מטפלת בנוכחות בעלי חיים ויוזמת פרוייקטים בתחום (שירות בתי הסוהר, אוטיזם ועוד);
מדריכת מטפלים; מרצה ומנחת סדנאות; מטפלת בחוסן שדרות.

מעין טל:

מטפלת בעזרת בעלי חיים. מתמחה באוטיזם. מנחת סדנאות וקבוצות, מדריכה מקצועית
בתוכנית יומלא של החברה למתנסים.

מה אנחנו רואים כשאנחנו מסתכלים על חרקים? לרוב אנחנו פשוט לא. מחלקה של
יצורים בממלכת החי שאנחנו נוטים לא לראות, לבטל, לדרוס, ולרוב מעוררת בנו גועל
ודחייה. מטרת סדנה זו היא לחשוף את המשתתפים לתפקידים שהם יכולים למלא בטיפול
בטראומה ופוסט טראומה.

העבודה הטיפולית עם חרקים במצבי טראומה מתבססת על שלושה נדבכים מרכזיים:
קוגניציה, סנסומוטוריקה, ורגש. במסגרת המשולש הטיפולי – מטפל, מטופל ובעל החיים
– נבחנת החוויה המכוננת בהתמודדות עם הטראומה והשלכותיה. חוויה זו מהווה מרחב
לעיבוד רגשי ולשחזור חיובי של דפוסים מסתגלים ומיטיבים.

חרקים, בהיותם בעלי מחזור חיים ייחודי, מאפשרים בחינה של תהליכים טיפוליים
משמעותיים, כגון: הקבלה בין שלבי הגלגול שלהם לבין תהליכי צמיחה והתפתחות אישיים;
ההתמודדות עם חוסר ודאות וטרנספורמציה המתרחשת בשלב הגולם, הכוללת עיבוד
חוויות עבר, חיפוש משמעות, ורכישת תובנות חדשות; פיתוח מודעות לצרכים האישיים
לצד פיתוח מיומנויות וכישורי הסתגלות; חיזוק הגמישות הנפשית אל מול התנגדות לשינוי
ופחד מהלא נודע; גילוי חלקים חדשים בזהות העצמית; וכן העצמת תחושת החוסן והאמונה
ביכולת האישית להתמודד עם אתגרים.

במהלך הסדנה נבחן את הפוטנציאל ההשלכתי של מקלונים ותיקנים לוחשים, תוך
התייחסות לטראומה שחוו תושבי עוטף עזה בשיבעה באוקטובר ולאירועים שבאו
בעקבותיה. נדון בארכיטיפים מרכזיים ונציג דוגמאות מעבודה שנערכה עם מפוני ים המלח
ותושבי שדרות בתהליך חזרתם לבתיהם.

התרומה הייחודית של כלבנות רפואית בטיפול בטרומה מורכבת

תובנות מאירועי ה-7 באוקטובר

מיכל לבנשטיין

מיכל לבנשטיין:

M.A, B.A, אחות מנהלת תורנית בביהח בלינסון, מטפלת רגשית הנעזרת בבעלי חיים וכלבנית רפואית

במסגרת ההתמודדות עם נפגעי ה-7 באוקטובר, פותח מערך כלבנות ייחודי שמטרתו שילוב טיפול רגשי עם כלבים בתוך מסגרות רפואיות. המערך, שהוקם בשנת 2019, משלב אחיות בעלות ניסיון רב-שנים בתחום הסיעוד אשר למדו טיפול רגשי הנעזר בבעלי חיים או כלבנות. לאחר ה-7 באוקטובר, עברה עבודת המערך התאמה למיקוד בטיפול בנפגעי טראומה מאירועי ירי, תאונות דרכים ופציעות אחרות, תוך התמודדות עם טראומה שלא נראתה כמותה קודם.

המערך פועל בגישה הוליסטית המתמקדת בזיהוי קשיים פיזיים ורגשיים של המטופלים, קביעת מטרות טיפוליות מותאמות, והבנה של הסביבה המורכבת של בתי חולים. באמצעות שילוב כלבים טיפוליים, הצליחו המטופלים ליצור קשרים רגשיים משמעותיים עם מטופלים, לחזק תחושת ביטחון אישי, ולהגביר את שיתוף הפעולה בתהליכי השיקום הנפשי והפיזי. הכלבים מספקים נוכחות מרגיעה ומשפרים את ההישגים הטיפוליים, תוך שמירה על בטיחות ומניעת זיהומים.

תיאורי המקרה בהרצאה יתמקדו בחיילים, נפגעי אירועי נובה ומשפחות מהקיבוצים בעוטף עזה, כמו גם במשפחות של חטופים ובשבים ובשבות מהשבי. יידונו אתגרי הטיפול בטרומה משנית שחווים המטופלים עצמם והצורך בליווי רגשי ודאגה עצמית (self-care). כמו כן, ההרצאה תעסוק ברווחת הכלבים הטיפוליים, השפעת הטרומה עליהם, והדרכים להפגת קשייהם בעבודתם במחלקות שונות.

השילוב של טיפול רגשי ופיזי במערך הכלבנות הרפואית מצביע על חשיבותו ככלי טיפולי רב-ממדי במצבים של טראומה מורכבת.

המטפל הפצוע

ממטופל למטפל למטופל: מעגלי החלמה הדדיים במרחב הטיפולי

הרגשי הנעזר בבעלי חיים וטבע

ענבל גרינברג

ענבל גרינברג:

פסיכותרפסטית, M.A. בהתפתחות הילד, מטפלת בכירה בעזרת בעלי חיים ומרצה בתכנית לטיפול רגשי בעזרת בעלי חיים במכללת דוד ילין. מקימה ומנהלת המרכז הטיפולי "גרינברג - טיפול והדרכה" לטיפול רגשי בעזרת בעלי חיים וטבע.

אירועי ה-7 באוקטובר הביאו עימם טראומה לאומית חסרת תקדים עם מעגלי פגיעה נרחבים. בתוך כך, בעלי החיים סייעו בהענקת חוסן ותמיכה למטפלים ולמטופלים כאחד. מושג "המטפל הפצוע", שמקורו בדמות כירון מהמיתולוגיה היוונית, מדגיש את הקשר בין הפצע האישי של המטפל ליכולתו להעניק ריפוי וחמלה. הטיפול הרגשי הנעזר בבעלי חיים וטבע יוצר מרחב בו מטפלים, מטופלים ובעלי חיים מתקיימים על אותו רצף של פגיעות וריפוי.

מאז פרוץ המלחמה, המרכז הטיפולי "גרינברג - טיפול והדרכה" לטיפול רגשי בעזרת בעלי חיים וטבע, עובד בשיתוף פעולה עם משרד הביטחון ועם מרפאת מטיב. המרכז מטפל במשפחות שכולות, אחים שכולים, מעניק טיפולים דיאדים הורה-ילד להורים פוסט טראומטיים יחד עם ילדיהם וטיפל בילדים מפונים.

בסדנא ישולבו תיאורי מקרה טיפוליים על התערבות במשבר במלונות בימים שאחרי המתקפה, עבודה טיפולית עם ילדה צעירה המפונה מביתה שמצאה צוהר לעולמה הפנימי דרך חיבור לתרנגולות מפונות ומפגש של שכול עם מוות של בעל חיים בטיפול.

כמו כן נדון בסדנא בנו, המטפלים, הנעים כבר מעל שנה במעגלי כאב, פצע וייאוש אל עבר חמלה, ריפוי ותקווה. נדבר על הצורך שלנו בליווי רגשי, הדרכה ובהבנת גבולותינו. יחד נחוה כיצד בעלי החיים והטבע אינם רק שותפים טיפוליים למטופלים, אלא גם מראה למטפלים את הפצע שלהם עצמם, ופותחת פתח לריפוי הדדי.

ההרצאה תתמקד במעגלי ההחלמה ההדדיים, בתהליכי ריפוי המתאפשרים בזכות פגיעות הדדית, ובהשראה שבעלי החיים מעניקים לנו במסע המשותף לחיים מלאים יותר.

"שלי צריכה להנות מהילדות שלה"

נוכחות בעלי חיים בטיפול ממוקד טראומה במשפחות
מפונות משדרות לאחר ה-7 באוקטובר

ליאת גולדנברג

ליאת גולדנברג:

B.A במדעי ההתנהגות; מטפלת רגשית בנוכחות בעלי חיים בוגרת מכון מגיד; בוגרת התוכנית לחשיבה התפתחותית פסיכואנליטית לילדים ונוער של החברה הפסיכואנליטית (IPS); עובדת עם שורדי שואה מטעם עמותת אלה, ועם ילדים ונוער והוריהם בקליניקה פרטית ובעמותת פעמוני רוח.

בתיאור המקרה אציג עבודה טיפולית ייחודית שנעשתה בנוכחות הכלבים ברני ושלי, בסמוך לאירועי ה-7 באוקטובר, עם ילדים והורים שפוננו מבתייהם בשדרות בעקבות חשיפה מתמשכת לאירועי טרור. הטיפול התקיים במהלך חצי שנה במלון בתל אביב, עד לחזרתם הביתה.

אציג סקירה תיאורטית של גישות גוף-נפש ממוקדות טראומה, בהן תאוריית החוויה הסומטית (SE) של פיטר לוין, התיאוריה הפוליווגלית של סטיבן פורג'ס, התיאוריה הנוירופסיכואנליטית של מארק סולמס והגישה הנרטיבית. אדגיש את הקשרים בין תאוריות אלו לבין התרומה הייחודית של בעלי החיים ליצירת תהליך טיפולי בראייה הדדית.

דרך תיאורי מקרה, אדגים כיצד נוכחותם של ברני ושלי מסייעת ביצירת קשר מבוסס אמון וביטחון עם המטופלים, תומכת בזיהוי ובהבנה של תגובות הגנה פיזיולוגיות נוכח תחושת איום מתמשך ומעודדת תהליכי החלמה טבעיים של הגוף (של הכלבים ושל המטופלים).

אדגים כיצד התרחשו תהליכים מקבילים של מתן תשומת לב למאפיינים הסימפטומטיים של הילדים לעוררות אל מול הטראומה, הרחבת "חלון הסיבולת", עיבוד הרגשות והחוויות הטראומטיות באמצעות משחק ומעורבות חברתית ובסופו של דבר – יצירת נרטיב משפחתי חדש, המותאם להתמודדות עם הטראומה והשלכותיה.

במהלך תיאור המקרה אזמין את המשתתפים לפגוש את מטופליהם ואת בעלי החיים עמם עובדים בטיפול דרך החשיבה התיאורטית שהצגתי בסקירה.

הילד במח"ד והכלב

יפעת ברקוביץ'

יפעת ברקוביץ':

B.s.w, B.A עו"ס ומטפלת בעזרת בע"ח; מדריכה לרכיבה טיפולית B.A;
בפסיכולוגיה; מתמחה ב-CBT (איט"ה).

במהלך אירועי ה-7 באוקטובר משפחות רבות התמודדו עם רגעי אימה בלתי נתפסים. ילדים רבים מצאו עצמם מסתתרים בממ"ד, מוקפים בקולות ירי, צעקות וריח שריפה. עבור רבים מהם, כלב המשפחה היווה נקודת אחיזה רגשית משמעותית, עוגן שהפחית חרדה וסיפק נחמה בזמני משבר קשים אלו.

תיאור המקרה שאציג מדגים את תפקידו של הכלב בעיבוד הטראומה אצל ילד בן 5 שביקר בבית סבו וסבתו במהלך אירועי השביעי באוקטובר. הוא הסתתר עם משפחתו וכלב המשפחה כשבחוץ נשמעים בכל עת חדירת המחבלים לישוב וצעקות התושבים.

לאחר שעות רבות ומורטות עצבים הגיע הצבא לחלצם. תיאור המקרה יתמקד בתיאוריית ההתקשרות של בולבי ותיאוריית יחסי האובייקט כדי להאיר את נוכחותו של הכלב שתפקד "כאובייקט מעבר" וסיפק לילד תחושת חיבוב, הגנה ויציבות רגשית בתוך אירוע טראומתי.

ניתוח תיאור המקרה ימחיש את הדינמיקה המורכבת בין הפחד מחשיפת המסתור לבין התפקיד המרגיע והמנחם של הכלב. נדון במורכבות הקשר בין ילדים וכלבים במצבי קיצון, בכוחו של הכלב כמשאב טיפולי ייחודי ובאפשרות לרתום קשר זה לתהליכי עיבוד רגשי וריפוי.

הדיון יתבסס על תיאוריות טיפוליות ופרקטיקות מתחום העבודה הסוציאלית ומתחום הטיפול הנעזר בבעלי חיים (תיאוריית ההתקשרות, יחסי האובייקט, תיאוריית הלחץ של לזרוס), ויעסוק בדרכים בהן ניתן לרתום את הכוח המרפא של הקשר אדם-חיה בזמני משבר.

"הוא אחד מאיתנו"

תפקידי הכלב המשפחתי בקרב תושבי העוטף במהלך
אירועי ה 7/10 ותהליכי השיקום והריפוי שלאחריהם.

תמי בר-יוסף

תמי בר-יוסף:

M.A כלבנית חינוכית-טיפולית; חוקרת ומרצה על הקשר שבין אנשים לכלבים בישראל ובשואה; חברת ועדת ההיגוי של פורום חוקרי קשרי אדם-חיה בישראל באוניברסיטת תל אביב; סיימה בהצטיינות תזה העוסקת בסיפורי ילדים יהודים שניצלו בשואה בעזרת כלבים.

המחקר שיוצג בחן את תפקידיו של הכלב המשפחתי בקרב תושבי העוטף במהלך אירועי השביעי לאוקטובר ולאחריו (ההתמודדות בזמן הטבח, תהליך הפינוי וכו'). וכן בתהליכי השיקום, הריפוי, ותחילת החזרה לבית או לדור קבוע.

הממצא המרכזי שעולה מהמחקר הוא ההתייחסות לכלב כבן משפחה. בן משפחה שהסתכנו בהצלחתו, שסיפק ביטחון, תמיכה, ונחמה ברגעי קושי, שהתאבלו על אובדנו, שהשקיעו בשיקומו ובטיפול בו, שמסייע לבני משפחתו בתהליך השיקום והריפוי, ובתהליך מעורר החששות שבחזרה הביתה.

ממצא משמעותי נוסף הוא שינוי תרבותי ארגוני במוסדות שונים בהם כניסת כלבים לא הייתה מורשית. למשל בתי מלון שהכירו בכלבים כבני משפחה ואפשרו למפונים להכניסם למלונות ולחדרים, ובתי חולים שאפשרו כניסת כלבים טיפוליים וכלבי שירות למגוון סביבות רפואיות לסיוע בתהליכי שיקום וטיפול.

מטרת הצגת ממצאים אלו היא המשך חשיבה ודיון לאופן בו כלבים יכולים לתרום לאוכלוסיית המטפלים הנעזרים בבע"ח בתהליכי שיקום וטיפול סביב אסונות ומשברים ובשגרה.